

Männen bakom namnen

”Blir man tvungen att använda två adjektiv är det i allmänhet bara för att man inte hittat det rätta”, säger den italienska författaren **Cesare De Marchi** (född 1949) när jag träffar honom i Helsingfors i november. Repliken säger något om den stilistiska disciplin som präglar hans verk, senast boken *Fuga a Sorrento* (Feltrinelli 2003). ”Se bara på Dante”, fortsätter De Marchi, ”han använder få adjektiv, ibland inga alls. Han är en stor stilist.”

När jag frågar De Marchi om författare som varit viktiga för honom ger han mig en lång lista med idel stora namn som **Mann**, **Dostojevskij**, **Tolstoj**, **Vergilius**, **Cervantes**... Och faktiskt också en kvinna; **Virginia Woolf**. Bland italienarna nämner han **Alessandro Manzoni**, vars brister han emellertid är snar att påpeka. Men, menar De Marchi, även om man kan lära sig mycket av att läsa på andra språk, och skönlitteratur i översättning, så är det genom att läsa på sitt eget språk – det språk man skriver på – som man lär sig hur man verkligen bygger upp en sats.

De Marchi bekänner sig alltså till en bestämd litterär tradition, den allmänt godtagna västerländska kanon. ”Det finns en förklaring till att de stora verken överlever. Det är för att de är bra. Sådär darwinistiskt.”

Att i det förflutna göra litterära fynd av sådan rang att de skulle revolutionera kanon är enligt De Marchi därför osannolikt, men han leker ändå med tanken i den första av de tre novellerna i *Fuga a Sorrento*, ”Insiapiens quidam”. Här har den ack så alldagliga forskaren Giovanni Petrucci efter år av grävande i arkiven (kanske) kommit fram till något som skall ställa allt på huvudet och förändra också hans eget liv: fyndet är en poet som mött både **Dante** och **Petrarca** och som räddat **Boccaccios** *Decamerone* för eftervärlden. Lapo Pegolotti, heter han, och har dessutom skrivit ett verk, *Umana Comedia* (*Den mänskliga komedin*) vars litterära värde man bara vågar gissa sig till. Och en dag sitter Petrucci med det framför sig. Men i en farlig stund...

I novellerna figurerar storheter som Dante, Petrarca, **Torquato Tasso**. Och sist men inte minst **Hegel**, som De Marchi – till sin utbildning filosof – kände ett behov att göra upp räkningen med.

När jag frågar De Marchi hur han arbetar säger han att han skriver sakta och omsorgsfullt. För honom finns inga snabba utkast. Vilket inte betyder att han inte skulle kunna skriva om en text många gånger. Berättelserna i *Fuga a Sorrento* fungerar egentligen som en form av blyxtbelysningar. Det är texten, idén som söker sig tillbaka till något fysiskt, till en kropp bakom ett mytomspunnet namn, i en lek med tiden, där seklen växlar med samma lätthet som vädret. Här framträder bakom de stora orden det mänskliga, vacklande och knoppiskt som det är.

De Marchis berättelser är rika på nivåer. Ibland skriver han pastisch, ibland blir han karnevaliserande i sitt grepp. Det finns en underström av humor. Men han berättar också om hur tungt det faktiskt kan vara att ha ett kall. I vilken tid som helst.

Cesare De Marchi: *Fuga a Sorrento*, Feltrinelli 2003

Stella Parland